

Міністерство культури і інформаційної політики України
Харківська державна академія дизайну і мистецтв
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»
(назва факультету)

Кафедра живопису
(повна назва кафедри)

Пояснювальна записка

до дипломної роботи бакалавра

на тему : Сюжетно-тематична композиція

«Не кожен політ – шлях до свободи»

Виконала: студентка 4 курсу
Хаджинова С.М.
освітньо-професійної програми
Станковий живопис
Керівник: професор Ковтун В.І.

Харків – 2025

Харківська державна академія дизайну і мистецтв
(повне найменування вищого навчального закладу)

Факультет «Образотворче мистецтво»
Кафедра живопису / денна форма навчання

Рівень вищої освіти Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Спеціальність 023 «Образотворче мистецтво, декоративне
мистецтво, реставрація»

(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри живопису

М.М.Ковальова

«5» травня 2025 року

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

Хаджинова Софія Михайлівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

1.Тема проекту (роботи) «Не кожен політ – шлях до свободи»

Керівник проекту (роботи) Ковтун Віктор Іванович, професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «5» травня 2025 року № 118-ОС.

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 14 червня 2025 року

3. Вихідні дані до проекту (роботи): Зібраний підготовчий матеріал під час переддипломної практики

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити):

- *Обґрунтування актуальності теми;*
- *Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів;*
- *Аналіз аналогів;*
- *Розробка авторської концепції рішення теми;*
- *Композиційний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму;*
- *Технологічні та живописні засоби виконання оригіналів;*
- *Висновки;*
- *Список літератури;*
- *Ілюстративні матеріали.*
-

Анотація

ЗМІСТ

1. Обґрунтування актуальності теми.....	6
2. Збір інформації та систематизація підготовчих матеріалів.....	7
3. Аналіз аналогів.....	8
4. Розробка авторської концепції рішення теми.....	9
5. Композиційний та колористичний пошук образотворчих засобів втілення творчого задуму.....	10
6. Технологічні та живописні засоби виконання роботи.....	12
7. Висновки.....	15
8. Список використаних джерел.....	16
9. Ілюстративні матеріали.....	17

1. ОБҐРУНТУВАННЯ АКТУАЛЬНОСТІ ТЕМИ

Дипломної робота – «Не всякий політ веде до свободи» – відображає внутрішній парадокс втечі: можливість порятунку, яка водночас може стати новим полонем. У сучасних умовах – особливо на тлі повномасштабної війни в Україні – мільйони людей змушені покидати свої домівки, рятуючись від небезпеки. Та водночас ця втеча не гарантує внутрішньої свободи, гармонії чи цілісності.

Для мене ця тема не є абстрактною – я сама перебуваю в еміграції понад два роки, і досвід роздвоєності, життя між двома просторами – втраченим і чужим – став частиною мого щоденного існування. Через художні образи жінки, птахів і шарфа я намагаюся передати стан, у якому свобода стає випробуванням, а не звільненням. Це стан, де політ – це не завжди зліт, іноді це – повільне падіння в себе.

АКТУАЛЬНІСТЬ цієї теми полягає в тому, що війна залишає по собі не лише руїни міст, але й розщеплені ідентичності. Питання «де мій дім» перетворюється на «хто я» – особливо гостро для жінки, яка мусить не лише рятуватися фізично, а й тримати внутрішню рівновагу у новій реальності.

У цьому контексті мені близькі слова Аніїс Нін: «Я не тікала. Я пересувалася всередині себе.» Птахи на моїй роботі мають більше свободи, ніж я. Вони летять, куди хочуть. Я ж прив'язана до міста, яке не обирала, і навіть уявити зміни – важко. Шарф, що тягнеться за птахами, – це натяк на рух, на зміни, яких я боюся.

Еміграція – це не лише прощання з домом і життя серед чужих. Це також розпад самого сенсу світу. Емігрувати – значить розібрати центр свого світу і опинитися у фрагментованому, дезорієнтованому просторі [1]. Мій політ – це не зліт, а постійне балансування між зовнішньою свободою і внутрішнім застоєм. Тому тема «Не всякий політ веде до свободи» – не лише про еміграцію, а про глибший стан: коли втрата дому стає втратою себе, а мистецтво – єдиною мовою, щоб про це говорити.

2. ЗБІР ІНФОРМАЦІЇ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ПІДГОТОВЧИХ МАТЕРІАЛІВ

Підготовку до дипломної роботи я розпочала зі спостережень за містом, у якому мешкаю зараз – Гельсінкі. Я обрала це місто бо думала що Фінляндія – це відкрита та безпечна країна, де кожен може знайти свою роль, а різноманітність є частиною повсякденного життя [2]. Я фотографувала його, робила начерки, фіксувала деталі, що викликають у мене сильні емоційні реакції: море, вітер, чайки, Успенський собор[Іл.1]. Здивувало, як багато з цього нагадує мені Маріуполь – моє рідне південне місто. Незважаючи на протилежність географічного розташування, між ними виявилось більше спільного, ніж здавалося.

Це спонукало мене глибше дослідити внутрішній конфлікт між мною та новим простором. Я працювала у різних техніках – діджитал[Іл.2][Іл.3][Іл.4], вугілля[Іл.5], олійна пастель, графічні етюди[Іл.6][Іл.7] – переважно з автопортретом[Іл.5], де намагалася передати свій стан: відчуження, пошук, роздвоєність. Особливу увагу приділила образу шарфа[Іл.8], що з'являється в багатьох моїх ескізах і фотографіях як символ невидимого зв'язку між просторами, минулим і теперішнім.

У межах підготовки я також спілкувалась з іншими емігрантами, слухала їхні історії – це дало мені ширший спектр емоцій і досвідів, з якими я могла працювати. Паралельно я вивчала психологічні й художні підходи до зображення емігрантського досвіду: як передати конфлікт із новим середовищем, відчуття тимчасовості, втрати, знерухомленості, туги за домом.

Усі зібрані матеріали – візуальні, текстові, особисті – стали базою для створення художньої серії, яка досліджує межу між внутрішнім і зовнішнім, між втечею й залежністю, між польотом і його ілюзією.

3. АНАЛІЗ АНАЛОГІВ

У процесі створення власного мистецького проєкту я зверталася до робіт інших художників, які стали для мене джерелом натхнення, глибших роздумів і технічних пошуків. Особливе місце посіла картина *Preparations* Дауда Ахрієва (2021) (Іл.9). Його образи птахів вразили мене ритмом і живістю – кожен рух, розмах крила, композиційне розташування у просторі відчуються як частина цілісної гармонії. Я вивчала, як він вплітає птахів у загальний настрій твору, і це підштовхнуло мене глибше осмислювати символіку птахів у власному живописі – як знаків волі, руху, душевних станів.

Картина Роберта Вікері 1973 року (Іл.10) відкрила для мене інший погляд на співіснування людини й птахів у композиції. Мене зацікавила його манера поєднання фігури та силуетів птахів – чітких, майже графічних, водночас сповнених поезії. В цій роботі я досліджувала, як за допомогою простої форми та світлотіні можна створити глибину і символічне напруження.

У творі *Portrait in Scarf* Дениса Саражина (2014) (Іл.11) я зосередилася на образі шарфа. Мене захопив його рух, динаміка, пластичність – як елемент, що обгортає, ховає, але й підкреслює вразливість. Саме цей підхід спонукав мене замислитися над роллю тканини в моїх образах – як носія пам'яті, тепла чи тягаря.

Глибоко емоційно вплинула на мене картина Андрія Задоріна *Your lost memories* (2011) (Іл.12). Її тиха, меланхолійна композиція, мов примарний спогад, відкрила нові шляхи для роздумів про те, як візуально передати стан втрати, розмиту пам'ять, відчуття чогось недовомовленого. Цей підхід перегукується з моїм власним досвідом і пошуками художньої мови для зображення особистих історій.

Мене також надихнули роботи Мартіна Брукса (Іл.13) – зокрема тим, як він працює з людською фігурою. Його спосіб зображення – енергійний мазок, виразна фактура, мінімальна деталізація тіла й зосередження на обличчі – допомогли мені інакше поглянути на можливість поєднання узагальнення і точності, акцентів і невимовленого.

Ще одним важливим орієнтиром стала колористична мова Артема Рогового (Іл.14). Його палітра – приглушена, але глибока, з несподіваними поєднаннями кольорів – надихнула мене сміливіше експериментувати з тоном, світлом і атмосферою. Я відчула, як колір може бути не лише формою, а і станом, мовою, що говорить сама за себе.

Ці художні приклади допомогли мені глибше усвідомити власний напрям, посилили мої образи й дали опору в пошуку художньої мови, яка поєднує особисте, символічне та експресивне.

4. РОЗРОБКА АВТОРСЬКОЇ КОНЦЕПЦІЇ РІШЕННЯ ТЕМИ

Відчуття роздвоєності, втоми та невпевненості, що супроводжують мене останні роки, стало основою для моєї творчості. Назва моєї дипломної роботи – «Не всякий політ веде до свободи» – народилася з особистого досвіду втрати, напруження та постійного внутрішнього пошуку. Я виїхала з України до Польщі за програмою обміну, коли війна поставила під загрозу моє навчання в Харківській академії мистецтв. Мені запропонували залишитись і отримати європейський диплом, але ціною цього рішення була б повна відмова від української академії, яка для мене була важливою частиною ідентичності. Я відмовилась, залишившись на роздоріжжі – між різними освітніми системами, країнами та станами.

Еміграція пропонує деякі речі, які розчаровані сподіваються знайти, приєднуючись до масового руху, а саме: зміни та шанс на новий початок [3]. Фізичне переміщення не принесло очікуваного полегшення. Зрештою, я знайшла тимчасовий притулок у Фінляндії – країні, де шукала спокою й змоги просто займатися мистецтвом. Але навіть у тиші північного міста гармонія залишилась недосяжною. Цей досвід став основою моєї концепції: свобода не завжди настає після втечі.

У центрі мого художнього висловлювання – жіноча фігура [Іл.15] як символ покоління, що змушене бути сильним, навіть коли воно виснажене. Це

образ людини в стані «вибору без вибору», коли кожен шлях – це і порятунок, і втрата. Птахи[Іл.20] стали в моїх роботах символом волі, тривоги, швидкоплинних думок. Вони летять куди хочуть – на відміну від мене. Я заздрю їм. Я зрозуміла що, ніколи повністю не будете вдома знову, бо частина вашого серця завжди буде деінде. Це ціна, яку ви платите за багатство любові та знання людей у більш ніж одному місці [4]. У моїх композиціях птахи вільні, а я – прив'язана до обставин.

Тканина, зокрема шарф, – другий важливий образ. Він з'являється як знак пам'яті, зв'язку з минулим, захисту, але також – тягаря. На багатьох ескізах і фото я зображаю себе з шарфом, що ніби тягнеться за птахами, натякаючи на бажання змін. Але водночас – я не наважуюсь, бо почуття, звички, страх і відповідальність не відпускають.

Моє мистецтво – це момент, що завис у часі, де емоції говорять голосніше за слова, а жіноча фігура стає образом покоління, що шукає баланс між болем і надією.

5. КОМПОЗИЦІЙНИЙ ТА КОЛОРИСТИЧНИЙ ПОШУК ОБРАЗОТВОРЧИХ ЗАСОБІВ ВТІЛЕННЯ ТВОРЧОГО ЗАДУМУ

Центральною фігурою є жінка – вразлива, але незламна. Вона стоїть, витягнувши руку, ніби намагається щось схопити, трохи схилившись вперед, з закритою і захисною позою (Іл.16). Це створює відчуття внутрішньої напруги, виснаження, але водночас готовності до наступного кроку. Її позиція розташована трохи лівіше центра полотна, що підсилює ефект емоційної нестійкості, втрати опори та розгубленості.

Обраний витягнутий формат полотна підкреслює вертикальний рух фігури та її прагнення до чогось невловимого, ніби цей простір символізує нескінченність пошуку та внутрішній діалог із собою і світом (Іл.17).

Основне завдання кольору – служити виразності [5]. Фон роботи виконано в холодних відтінках – синьому, сірому, білому, що підкреслюють самотність,

ізоляцію та туманність майбутнього, близькі емоції емігранта, який шукає своє місце у новому світі. Черговий контраст надає червоний шарф жінки – символ зв'язку з домом, минулим або болем, що тягнеться за нею. Червоний колір обраний свідомо, адже він символізує біль, емоційну напругу і пам'ять. [Іл.18]

Шарф, що коливається в динамічному ритмі, концентрує погляд глядача, веде його по композиції, створюючи відчуття руху та невизначеності, ніби відлуння внутрішніх переживань героїні.[Іл.19]

Білі птахи, що летять навколо жінки, виступають як символ свободи і втечі – прагнення звільнитися чи знайти нове місце для себе. Їх хаотичний політ у різні боки підкреслює розгубленість і пошук нового шляху.[Іл.20]

Тіньоподібні будівлі на фоні можуть бути метафорою незнайомого міста, куди героїня тільки прибула, або спогадом про рідний дім, що досі стоїть перед її очима на фоні її переживань.

У моїй роботі це зона, де стикаються образ жінки, червоний шарф і птахи – саме тут концентруються ключові емоції і символи, що передають внутрішній конфлікт і надію одночасно.

Обличчя жінки, що передає біль і сум, служить емоційним фокусом, робить образ більш людяним і близьким глядачеві. Воно допомагає поглянути не тільки на зовнішню позу, але й відчуті внутрішній світ героїні, її страждання і силу.

У моїй роботі це зона, де стикаються образ жінки, червоний шарф і птахи – саме тут концентруються ключові емоції і символи, що передають внутрішній конфлікт і надію одночасно.

Обличчя жінки, що передає біль і сум, служить емоційним фокусом, робить образ більш людяним і близьким глядачеві. Воно допомагає поглянути не тільки на зовнішню позу, але й відчуті внутрішній світ героїні, її страждання і силу (Іл.21).

6. ТЕХНОЛОГІЧНІ Й ЖИВОПИСНІ МЕТОДИ ВИКОНАННЯ РОБОТИ

Підготовка до створення роботи розпочалася з участі в груповій виставці VISIONS у Гельсінкі. У процесі пошуку ідеї для експозиції я звернулася до свого особистого ескізу – саме він згодом став основою для дипломної картини. Цей ескіз я реалізувала у графічній техніці суха голка, процарапуючи малюнок на акриловій пластиці.[Іл.22] Офорт – це традиційний процес використання сильної кислоти або травника для витравлення незахищених ділянок металевої поверхні з метою створення малюнка в інтаглію (ввігнутому) на металі [6]. Як і офорт, суху голку легше опанувати, ніж гравіювання, для художника, навченого малюванню, оскільки техніка використання голки ближча до використання олівця, ніж резця гравера . Розріз на пластині також зазвичай набагато неглибокий, тому вимагає менше зусиль і технічних навичок у використанні резця гравера [7] Для друку використовувала спеціальні водостійкі фарби для офорту, а сам відбиток був створений у професійній студії з прес-машиною. Папір для офорту був попередньо зволожений відповідно до технологічних вимог цієї техніки, що дозволило досягти глибокого відбитка ліній і м'якого тонального переходу.

Цей графічний експеримент допоміг мені краще відчувати характер зображення, його ритм та пластичність – що надалі вплинуло на живописне рішення фінального твору. Офортний варіант став не лише самостійною роботою, але й важливим етапом підготовки до створення олійного живопису. Живопис є сильним засобом вираження емоцій. Художник може використовувати фарби, форми, композицію та інші художні елементи, щоб передати свої емоції та викликати емоційний відгук у глядача [8]. Для створення оригіналів я обрала техніку олійного живопису, що дозволяє досягти глибокого емоційного впливу через багат шаровість, прозорість і нюансовану тональність. Для станкового живопису характерні образність, психологізм, глибина і узагальненість образу, індивідуальність стилю художника [9]. Робота побудована переважно на тональних відношеннях – це дає змогу акцентувати

увагу на грі світла й тіні, створюючи глибину, об'єм і внутрішній ритм композиції.

На першому етапі я використовувала проєктор для точного перенесення ескізу на ґрунтоване полотно, обводячи силуети різними видами вугілля – червоним, синім та коричневим. Після завершення цього етапу малюнок був зафіксований лаком.

Для роботи олійними фарбами рекомендується використовувати пензлі з натуральної свинячої щетини, синтетики та колонок[Іл.23]. Щетинний пензль пише фактурно та пастозно. Він добре підходить в роботі з великими форматами[10]. Я розпочала роботу з побудови основних плям і фігури, визначаючи загальну композицію та розподіл мас на полотні. Для фону заклала прозору імприматуру флейцем[Іл.24] – вона забезпечує художнику прозору, тоновану основу, яка дозволяє світлу, що падає на картину, відбиватися крізь шари фарби. Сам термін походить з італійської мови та буквально означає «перший шар фарби».[11] Колір імприматури складався зі складного холодного замішування: фталоціанінової синьої (синя фтало), блакитної з відтінком Севру (Sevres blue) та бірюзово-зеленої (схожої на веронезову або зелень бірюзову). Цей шар створив легкий прозорий колоритовий настрій, який "промовляє" крізь усі наступні шари.

Олійну фарбу зазвичай змішують з лляною олією, уайт-спіритом художнього класу або іншими розчинниками, щоб зробити фарбу рідшою, швидше або повільніше висихати. [12] Перша підкладка була виконана без додавання білил, з великою кількістю розчинника. Завдяки цьому фарба ставала майже водянистою і стікала плямами з різним ритмом, залишаючи після висихання індивідуальні, майже випадкові візерунки. Вони органічно ввійшли в композицію, підсилюючи відчуття спонтанності й живого руху[Іл.25].

Для нанесення фарб я застосовувала як синтетичні пензлі, так і пензлі з щетини – вони дозволили варіювати фактуру, працюючи як з тонкими деталями, так і з більш грубими мазками. Частини тла та одягу я писала лісируванням – це дало змогу досягти глибини та прозорості кольору. В олійному живописі

найпростішою формою глазури є тонкий, маслянистий, прозорий шар фарби, нанесений поверх непрозорого проходу, якому дали деякий час висохнути. Світло проходить крізь глазури і відбивається від непрозорого шару під нею. Це може спричинити ефект світіння, подібний до того, як дивитися на яскраво освітлену білу стіну за плівкою кольорового целофану. Тонкі маслянисті шари глазури можуть полегшити передачу деталей, які було б складніше передати непрозорими фарбами, наприклад, складність тонів шкіри[13]. Така техніка дозволяє фарбі не перекривати повністю попередні шари, а взаємодіяти з ними.

Шарф героїні написаний насичено-прозора, яскравими червоними та рожевими відтінками. Основними фарбами стали: кадмій червоний, постійна рожева (permanent rose) та кобальтова фіолетова. Завдяки прозорості шарів і ритмічному руху самого елемента шарф став важливою композиційною лінією, що веде погляд глядача й створює візуальну динаміку. Лінія може нести конструктивне навантаження, і ми можемо передавати їй емоційну характеристику (хвиляста, переривчаста, пряма і т.ін.). Іноді достатньо кількох штрихів, щоб передати задум художника. [14]

Птахи в картині, як символи свободи та тривоги, написані мастихіном, пастозно. [Іл.20]Імпасто – це техніка, яка використовується в живописі, де фарба наноситься на певну ділянку поверхні товстим шаром, зазвичай достатньо густим, щоб було видно мазки пензля або малярного ножа. Фарбу також можна змішувати безпосередньо на полотні. Після висихання імпасто надає текстури; здається, що фарба виходить з полотна. [15]. Вони найсвітліші в композиції – це дозволяє не тільки надати їм ефекту сяйва, але й посилити їхню символічну вагу.

Завдяки поєднанню гладко прописаних частин тіла, живого мазка шарфа, пастозних мазків і фактурного тла, композиція виглядає більш глибокою та багатошаровою. Це допомагає не лише завершити роботу візуально, а й передати емоції – кожен шар фарби стає частиною історії, яку я хотіла розповісти.

Мистецтво не підробляє і не замінює реальний світ, а пояснює його, розширює і продовжує [16] Робота виглядає цілісною завдяки уважному поєднанню технічних прийомів, детального опрацювання та глибокого змісту

кожного елементу. Правило третин – це посібник з композиції, який стверджує, що розташування важливих елементів зображення на або поблизу горизонтальних та вертикальних ліній, які розділяють зображення на третини по горизонталі та вертикалі, є візуально приємним. Мета полягає в тому, щоб запобігти розділенню зображення навпіл об'єктами та ділянками інтересу (наприклад, горизонтом), розміщуючи їх поблизу однієї з ліній, які розділяють зображення на три рівні стовпці та рядки, в ідеалі поблизу перетину цих ліній. [18] Це дозволяє створити не просто візуально привабливу композицію, а й передати особисту історію через живопис.

8. ВИСНОВКИ

Картина «Не всякий політ веде до свободи» [Іл.26] стала для мене не просто мистецьким твором, а глибоким особистим висловленням. Жіноча фігура – це мій автопортрет, символ моїх внутрішніх переживань, боротьби і сили. Через цей образ я прагнула показати емоційну нестійкість і внутрішній конфлікт, які часто супроводжують процес пошуку себе у новому середовищі.

Картина народилася з роздумів про еміграцію, втрату дому і пошук нової ідентичності – теми, які сьогодні залишаються надзвичайно актуальними. Червоний шарф на фігурі – це символ болю і зв'язку з минулим, а холодні відтінки фону передають почуття самотності та невизначеності. Птахи, що летять навколо, втілюють прагнення до свободи та оновлення, хоча їх хаотичний політ також відображає розгубленість і складність вибору

Для мене ця робота – спосіб через мистецтво осмислити свій досвід і поділитися ним із світом. Вона не просто відображає емоції, а створює простір для роздумів про важливі соціальні теми, які торкаються багатьох людей сьогодні. Я вважаю цю тему важливою, бо вона об'єднує індивідуальні історії в спільний біль і надію. Ця картина – не просто візуальна композиція, а емоційна розповідь, де кожен елемент має своє значення. Вона нагадує, що навіть у найтемніші моменти є місце для сили і надії, що допомагають рухатися вперед.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Електронний ресурс

1. Джон Бергер, And Our Faces, My Heart, Brief as Photos
Джерело
2. Нілай Килинч, дослідниця Університету Гельсінкі
<https://researchportal.helsinki.fi/en/publications/mind-the-migrant-reflections-on-being-a-migrant-in-helsinki-and-f>
3. Ерік Гоффер
[Авторська цитата]
4. Міріам Адені
<https://proudlysouthafricaninperth.com/move/inspirational-quotes-about-migration>
5. Анрі Матісс
https://diduholesa.blogspot.com/p/blog-page_25.html
6. Wikipedia: Etching
<https://en.m.wikipedia.org/wiki/Etching>
7. Wikipedia: Drypoint
<https://en.m.wikipedia.org/wiki/Drypoint>
8. Вісник НАКККіМ, №3, 2023
[Джерело – друковане видання]
9. Вікіпедія: Станковий живопис
uk.wikipedia.org/wiki/Станковий_живопис
10. Рекомендації щодо пензлів для олійного живопису
<https://artclass.kiev.ua/uk/zhyvopys-oliynimi-farbamy-z-choho-pochatu>
11. Wikipedia: Imprimatura
<https://en.m.wikipedia.org/wiki/Imprimatura>
12. Wikipedia: Oil painting
https://en.m.wikipedia.org/wiki/Oil_painting
13. Wikipedia: Glaze (painting technique)
[https://en.m.wikipedia.org/wiki/Glaze_\(painting_technique\)](https://en.m.wikipedia.org/wiki/Glaze_(painting_technique))
14. Про лінію й емоційне навантаження
<https://artclass.kiev.ua/uk/osnovy-kompozitsiyi-v-zhivopisi/>
15. Wikipedia: Impasto
<https://en.m.wikipedia.org/wiki/Impasto>
16. К.Ф. Юон
<https://lanatvorthestvo.jimdofree.com/вислови-про-мистецтво/>
17. Wikipedia: Composition (visual arts)
[https://en.m.wikipedia.org/wiki/Composition_\(visual_arts\)](https://en.m.wikipedia.org/wiki/Composition_(visual_arts))

9. ІЛЮСТРАТИВНІ МАТЕРІАЛИ

[Іл.1]

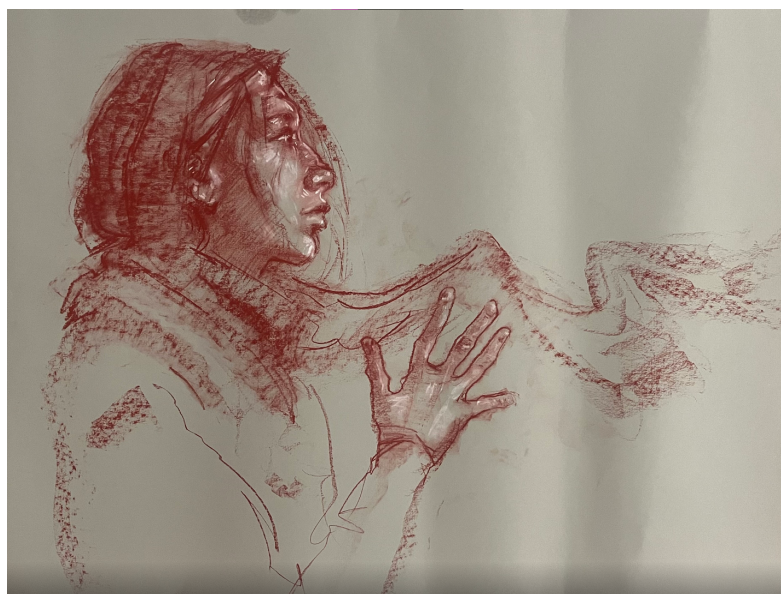
[Іл.2]

[Іл.3]

[Ил.4]

[Ил.5]

[Ил.6]

[Л.7]

[Л.8]

[Л.9]

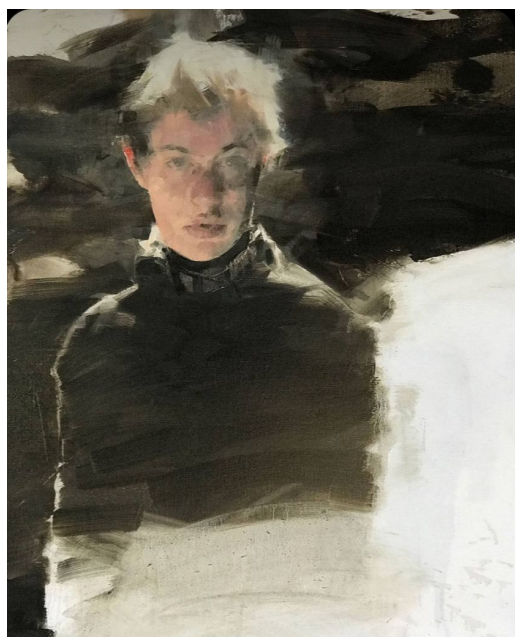
[Л.10]

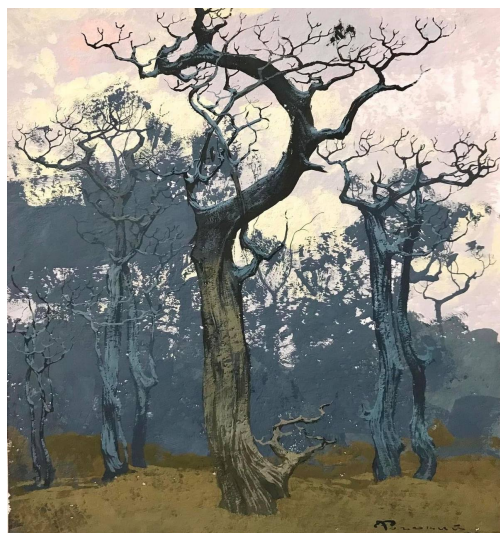
[Л.11]

[Л.12]

[Л.13]

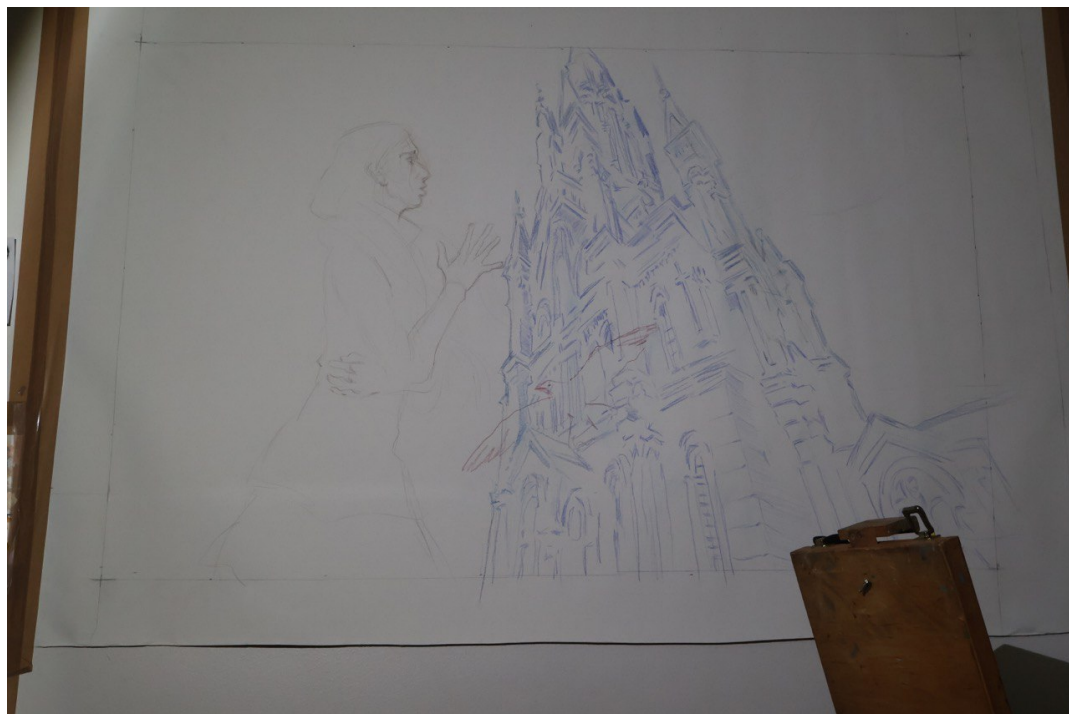
[Л.14]

[Л.15]

[Л.16]

[Л.17]

[Л.18]

[Ил.19]

[Ил.20]

[Ил.21]

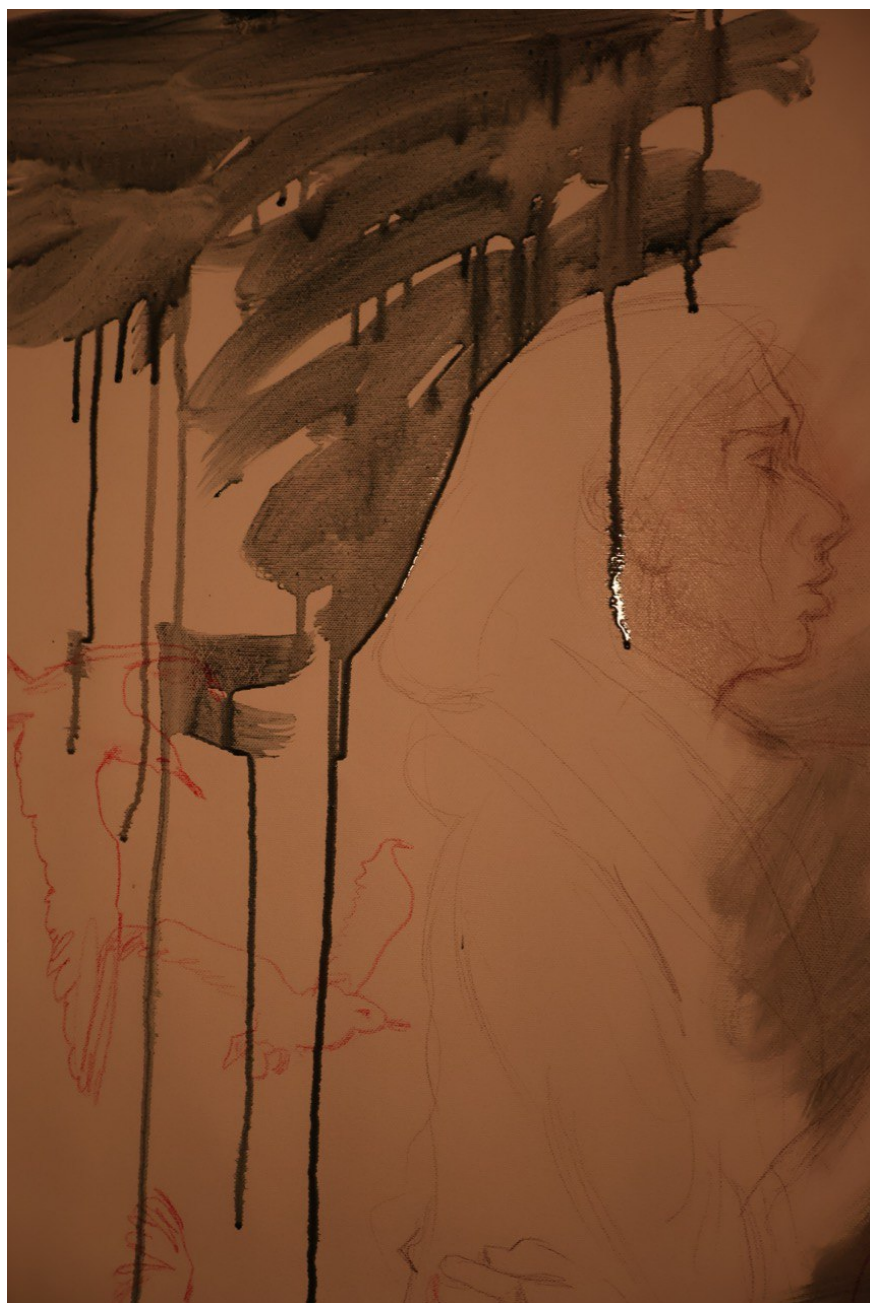
[Ил.22]

[Ил.23]

[Л.24]

[Ил.25]

[Л.26]

